

<DANSK DATAHISTORISK FORENING - NYHEDSBREV>

#4 – marts 2024

<HEADER>

Jeg håber vores nye medlemsblad har været til glæde. Vagn og Poul arbejder på næste udgave. Kender du nogen som kunne tænke sig at tegne en annonce i bladet, så tag kontakt til dem. Du er også meget velkommen til at bidrage med artikler og andet indhold.

I bestyrelsen arbejder vi videre med de langsigtede planer, for vores langsigtede lokation. De er stadig for tidligt at løfte sløret for de konkrete planer, men det går fremad og optimismen breder sig.

Vi fik fejret DASK fødselsdag og Kaare Danielsen fyldte vores foredrags”sal” til randen. Vi optog heldigvis foredraget og du kan se det her: <https://www.youtube.com/watch?v=SUKLHcUchyg>

Det er 25 år siden Ballerup Egnsmuseum havde udstillingen ”Da computeren blev voksen”, som blev katalysatoren for Dansk Datahistorisk Forening. Jeg satser på, vi tager et tilbageblik på de 25 år, ved vores generalforsamling 18. april.

Mandag den 13. maj kommer en gruppe lærerstuderende fra Professionshøjskolen Absalon i Roskilde og præsenterer den teknologiformidlingsopgave, de har arbejdet på siden 19. februar Det bliver virkelig spændende at se hvordan de unge studerende vil formidle ”vores” datateknologi. Jeg håber rigtig mange DDHF-medlemmer bakker de unge op, ved at deltage i ferniseringen.

//MOE

<KOMMENDE ARRANGEMENTER>

Der er åbent på Datamuseum søndag 7. april kl. 10-13.

Også søndag 7.april fejrer vi (på dagen) at det er 60 år siden IBM lancerede S/360. Poul Badura, som er en af rigets mest erfarne mainframe driftsfolk, holder foredrag mellem 12 og 13 på Datamuseet.

Generalforsamling torsdag 18. april 19-21 på Datamuseum.

Der er igen åbent på Datamuseum søndag 5. maj kl. 10-13.

Søndag 5. maj har vi et scoop til medlemmerne. Claus Tøndering og Claus Erik Christoffersen fortæller historien om DDE og Supermax’ens Unix kerne mellem 13 og 15.

Mandag 13. maj - Fernisering af ”Teknologiforståelse på Datamuseum” 13-15, hvor de studerende præsenterer Deres projekter, som de har arbejdet med siden modulet startede op på Datamuseum den 19/2. Der vil være bobler og stemning! Alle medlemmer af DDHF er inviteret. Husk at tilmelde jer.

Tilmeldinger via vores gode sponsor NemTilmeld’s system på <https://ddhf.nemtilmeld.dk>

Foreningens aktive mødes hver torsdag mellem (ca) 16 og 22

<MUSEUMSNYT>

Vi har fået flyttet vores tidslinje til væggen bag trappen og har fået flyttet alle de danske mikroer til borde langs væggen, hvor tidslinjen hang før.

Commodore64 og venner er kommet til ære og værdighed på bordet, hvor fire danske mikroer stod før.

Der har været travlt i vores Apple-rum, som har fået et større løft. Kom og se!

<LOGGEN>

11/2 DASK Fødselsdag med foredrag af Kaare Danielsen om skak og AI
19/2 Lærerstuderende fra Absalon startede teknologiforståelseskurset op hos os
3/3 Tæt ved 40 besøgende på museet
14/3 Capmon holdt netværksmøde

<JOBOPSLAG>

Vi søger (stadig) en redaktør på vores YouTube-kanal. Hvis det er noget for dig, så giv lyd til moe@datamuseum.dk.

<DATABASE_ESSAY>

Jeg blev for alvor introduceret til databasernes verden da jeg startede i Sparekassen SDS' EDB-afdeling i 1987. De havde købt en database fra Oracle, og ingen vidste, hvordan den skulle styres eller bruges - så det blev mit job. I 1990 skiftede jeg så til Support i Oracle Danmark og i 2000 startede jeg og en ven så Miracle, der også hjalp kunder med databaseting. Alt i alt har databaser været en stor del af mit liv i mange år, må man sige.

I tidens løb har jeg både hørt om og set nogle mærkelige databaser og jeg har set "normale" databaser brugt på meget mærkelige måder. Jeg vil give et par eksempler på begge dele:

En såkaldt relationsdatabase består af to-dimensionelle tabeller, dvs. der er en række kolonner ("Fornavn", "CPR-nummer", "Løn", osv.) og en masse rækker med f.eks. data for alle de ansatte til brug for lønudbetaling. En anden tabel kan indeholde ordrer fra kunder, inkl. en kolonne med navnet på den ansvarlige i virksomheden. De to tabeller kan så "samkøres" v.h.a. den ansattes navn, der jo findes begge steder. Fidusen er, at der helst kun skal være bestemte data ét sted i databasen (så er den "normaliseret") i stedet for, at f.eks. en ansats navn står i 15 forskellige tabeller, for så skal man rette navnet 15 steder, hvis vedkommende skifter navn (det kaldes, at der er "redundans" i databasen).

Men ind imellem er principperne for at lave en relationsdatabase måske ikke helt gået op for dem, der skal lave en ny løsning.

Jeg har set løsninger, hvor der var en kolonne for hver måned i de sidste 10 år, hvilket gav tabeller med flere hundrede kolonner, der reelt er umulige at bruge i praksis uden at skulle læse hele tabellen hver gang man har et simpelt spørgsmål - i stedet for, at disse data var anbragt i en tabel for sig og lynhurtigt kunne findes frem.

Jeg har set løsninger, hvor alle vigtige data var anbragt uden for databasen så vidt det overhovedet var muligt, fordi chefudvikleren ikke kunne lide databaser, men var blevet tvunget til at bruge den database man havde købt i dyre domme.

Jeg har set løsninger, hvor al data lå i én, lang, tynd tabel med to eller tre kolonner, hvoraf den første kolonne beskrev, hvad der stod i de to andre. Det betød, at denne meget lange og

"tynde" tabel altid var meget hårdt belastet (det var også den eneste, så alle brugerne skulle hele tiden have fat i den) - og jeg har set en løsning fra Oracle, hvor de havde anbragt alle "meta-data" for et produkt i en meget lang og tynd tabel, der af alle kendere blot blev kaldt "The long, skinny table", indtil de endelig lavede det på den rigtige måde for 5-10 år siden.

Jeg har set forslag til en løsning for det første EPJ-system til Fyns Amt, hvor man ville stille en server i Bogense, Middelfart, Assens, Fåborg, Svendborg, Nyborg og Kerteminde - og en central server i Odense. Den ville på det tidspunkt (sidst i 90'erne) overhovedet ikke have kunnet lade sig gøre, så jeg fik - efter halvanden times telefonsamtale med den store biks, der ville lave løsningen - forhindret det. I dag - med cloud og kraftigt internet - kan det lade sig gøre. Men ikke dengang. Hvorefter de foreslog en løsning, der ville have involveret hundredvis af servere spredt over hele Fyn, men til sidst endte de heldigvis med en simpel løsning med en central server.

Og så er der jo de mærkværdige databaser, som HELE tiden kommer frem, fordi nogle mennesker ikke er helt tilfredse med et bestemt aspekt af relationsdatabaserne, hvorfor de laver en helt speciel database, der netop adresserer denne svaghed og i øvrigt fungerer dårligt på alle andre områder. Der har været databaser, hvor vendte tilbage til database-typer fra før relationsdatabase-revolutionen, dvs. netværks- og hierarkiske databaser med nye navne og lidt ny funktionalitet. De kaldes under ét for "NoSQL-databaser", og det står IKKE for "Ingen SQL", men derimod for "Not only SQL", og de bruges typisk i et stykke tid med stor begejstring og derpå vender man tilbage til en god, gammel relationsdatabase, når løsningen skal opgraderes eller afløses af noget nyt og spændende.

Dog har vi til daglig alle sammen stor fornøjelse af én løsning, der er baseret på en NoSQL-database: Medicin-serveren, hvor apoteker og læger udveksler information om den medicin vi skal have er lavet ovenpå en NoSQL-database, der er totalt modstandsdygtig mod nedbrud, og derfor har det system vist aldrig nogensinde været ude af drift. Det er til gengæld den eneste fordel ved den database. Alt andet er meget vanskeligt, og løsningen er derfor meget specialiseret.

I de sidste 10-15 år har en del nye firmaer udviklet specielle datawarehouse-databaser, der kun kan bruges til datawarehouse-løsninger. Nogle af mine venner arbejder den dag i dag på nogle ting (bl.a. i firmaet Yellow Brick), der er så specialiserede, at de formentlig aldrig bliver rigtigt færdige, men deres teknologi er særdeles imponerende - og meget specialiseret. En af de to helt store pionerer indenfor relationsdatabase-teori, nemlig Chris Date, som jeg kender godt, er for tiden totalt begejstret for en helt ny måde at tænke relationsdatabaser på, der har noget at gøre med at "gruppere" kolonnerne og søge igennem data på nye måder.

Og sådan bliver database-verdenen ved med at overraske mig. Nogle gange, når jeg igen skal høre om en fabelagtig, ny måde at gemme og hente data på må jeg trække vejret dybt et par gange og tænke "det skal nok gå allsammen alligevel", og andre gange sker der reelle fremskridt, som gør brugen af dem vanvittige meget mere effektiv og anvendelig. F.eks. udvides det "standard-sprog", som stort set alle er enige om at bruge nu om dage - SQL - i disse år med snedige ting, der gør det muligt at lave data-analyser og business intelligence-undersøgelser med helt simple kommandoer på nogle få linier, hvor man før i tiden skulle kode tusindvis af linier og hyre dyre konsulenter ind til opgaven.

Tradition og fornyelse præger - som på så mange andre områder - også database-verdenen, og den får hele tiden "udvækster", hvoraf 99% dør en stille død og 1% efter nogle år indgår i de almindelige, dyre, kommercielle relationsdatabaser. I 80'erne sagde en erfaren konsulent til mig: "If you want to keep it, don't put it in a database" (han arbejdede for Oracle). I

90'erne prøvede vi at putte ALT, inkl. billeder, videoer, dokumenter og endda selve koden til løsningen, ind i den samme database. I 00'erne og frem har man reelt flyttet det meste ud igen, og vi gamle, bitre database-folk siger lidt hånligt, at det ikke længere er en database, men en "data-dump", hvor man bare smider alt muligt ind uden at gøre sig de store tanker. De unge ignorerer os heldigvis og finder på deres egne løsninger :-).
//Mogens

<FOOTER>

Udgivet af Dansk Datahistorisk Forening
Redaktion: Michael Ørnø (MOE (ansv.))
Mogens Nørgaard

</NYHEDSBREV>